

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ Από τῆς 1 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου Ἑσωτερικοῦ δρ. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ «Ἀναπλάσις» καὶ ἐκδόσεις τοῦ Χρυσόστομου Ἰδρύς Φιλίσσα, 6, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνδον.
--	---	---

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ νέον Β. Διάταγμα περὶ προσόντων τῶν ὑποψηφίων ἱερέων. — Αἱ Ἀρχαί, ἧτοι αἱ κύριαι διδασκαλίαι, ἐφ' ὧν τὸ κανονικὸν δίκαιον τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας στηρίζεται, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Καθήμενα μεταξὺ ἀδελφῶν, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατὰ μετάφρασιν τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Ὁ καθηγγητὴς τῆς Ἰνέης Γκίλτσερ περὶ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν καὶ τοῦ Μασωνικοῦ ζητήματος. — Τὸ βήγημα τῆς «Ἀναπλάσεως» ἢ Προγματικῆς Ζωῆς, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Παικίλα.

ΤΟ ΝΕΟΝ Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΙΕΡΕΩΝ

Νέον Β. Διάταγμα, τῆς 10ης Ἰουνίου 1901, ἐκδοθέν κατὰ γνωμοδότησιν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου καὶ κατὰ πρότασιν τοῦ κ. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργοῦ, συμπληροῖ τοὺς περὶ ὑποψηφίων ἱερέων ὁρισμοὺς τοῦ Διατάγματος τῆς 31ης Μαρτίου τοῦ 1895.

Κατὰ τὰ καθοριζόμενα ἐν τῷ Νέῳ διατάγματι, τὸ παλαιότερον δὲν καταργεῖται. Ἐὰν ὅμως ἐντός δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς χρείας ἐφημεριακῆς θέσεως δὲν προσέλθῃ ἢ δὲν προταθῇ ὑποψήφιος φέρων τὰ ἐν τῷ Διατάγματι τοῦ 1895 ἀναφερόμενα προσόντα, αὐτὸς ἀρμόδιος Ἐπίσκοπος δύναται, ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ εὐθύνῃ, νὰ ἐγκρίνῃ καὶ χειροτονῇ διὰ μὲν πρωτεύουσας νομῶν ἢ πόλεις κατοικοῦμένας ὑπὸ πλείονων τῶν 5000 ψυχῶν, κατὰ τὸν ἐκάστοτε τελευταῖον ἀπογραφικὸν πίνακα, τοὺς κατὰ πάντα τὰ ἄλλα ἄξιους, ἔστω δὲ καὶ στέρουμένους ἀπολυτηρίου γυμνασίου, ἔχοντας ὅμως ἢ ἐνδεικτικὸν γυμνασιακῆς τάξεως, προτιμωμένων τῶν φερόντων ἐνδεικτικὸν ἀνωτέρας τάξεως, ἢ ἐλλείπει καὶ τοιοῦτου, ἀπολυτήριον ἐλληνικοῦ σχολείου. Διὰ δὲ πόλεις ἡττοῦς πληθυσμοῦ καὶ κόμας καὶ χωρία, τοὺς μὲν κατὰ τὰ ἄλλα ἄξιους, ἔστω δὲ καὶ στέρουμένους ἀπο-

λυτηρίου ἐλληνικοῦ σχολείου, ἔχοντας ὅμως ἢ ἐνδεικτικὸν δευτέρας τάξεως ἐλληνικοῦ σχολείου, ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιοῦτου, πρώτης τάξεως, ἢ, ἐν ἐλλείψει καὶ τοιοῦτου, ἀπολυτήριον δημοτικοῦ σχολείου. Μεταξὺ πλείονων, φερόντων ὁμοιοβάθμου σχολείου ἢ ὁμοιοβάθμου τάξεως ἀπολυτήρια ἢ ἐνδεικτικά, προτιμῶνται οἱ ἐν αὐτοῖς φέροντες ἀνώτερον βαθμὸν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἀρμόδιος Ἐπίσκοπος ὑποβάλλῃ αὐτοὺς εἰς ἐγγραφὴν καὶ προφορικὴν δοκιμασίαν.

Τὸ Διάταγμα τοῦτο παρήλθεν ἀπαρτηρήτον ἀπὸ τὰ πλεῖστα ὄργανα τῆς παρ' ἡμῖν δημοσιογραφίας, ἢ ὀλιγωρία δ' αὐτῇ καὶ ἡ σιγὴ ἐνδεικνύουσι τὴν προσοχὴν, ἣς ἀξιοῦσιν τὴν Ἐκκλησίαν ὁ ἡμέτερος τύπος. Ἐξαιρέσιν ἀπετέλεσαν εὐαριθμοὶ ἐφημερίδες, αἵτινες διείδον εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νέου Διατάγματος πρόθεσιν πρὸς κατάλυσιν τῶν φραγμῶν, οὓς εἶχε θέσει εἰς τὰς χειροτονίας ἱερέων τὸ Διάταγμα τοῦ 1895, καὶ νέαν προσθήκην ὑπερρηθμῶν, ἀπαιδευτῶν καὶ ἡμελημένων ἱερέων εἰς τὰς λεγεῶνας τῶν ἡδὴ ὑπαρχόντων τοιοῦτων.

Ἡ ἡμέτερα γνώμη περὶ τοῦ ἐν λόγῳ Διατάγματος εἶνε εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἀναπλάσεως» ἐκ τῶν προτέρων γνωστὴ. Τὸν ὑπὲρ τοῦ Διατάγματος τοῦ 1895 ἐνθουσιασμόν τινων δὲν εἶχομεν συμμερισθῇ ἐξ ἀρχῆς, βραδύτερον δὲ ἀπεδείχθη, ὅτι οἱ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ φόβοι τοῦ κατὰ τὸ 1895 Ἀρχιεπιστάτου τῆς «Ἀναπλάσεως» κ. Ἰωάννου Σκαλτσούνη ἐπηλήθευσαν κατὰ τὸν ὑπερκακόντιοντα τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐκφρασθείσας ὑπονοίας. Διότι οἱ ὁρισμοὶ τοῦ Διατάγματος ἐκείνου, ἀφεθέντες ἀκυροί, ἐλλείπει καθορισμοῦ ποινῶν κατὰ τῶν παραβάσεων, κατεπατήθησαν πολλαχῶς διὰ ψευδῶν πιστοποιητικῶν καὶ πλαστῶν τίτλων χαλκευθέντων τῇ προστασίᾳ τῆς πολιτικῆς, ἐν ἀγνοίᾳ ἢ καὶ τῇ σιωπηρᾷ ἀνοχῇ ἀρχιερέων τινῶν οἱ δὲ τολμηρότεροι ἐξ αὐτῶν, σπεύδοντες πρὸς πύκνωσιν τῶν ἱερατικῶν φαλάγγων, καὶ μὲ ἀνωτέραν ὀπλισμένοι παρησιαίαν, ἠθέτησαν τὸ Διάταγμα τοῦ 1895 ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς.

Ἀλλ' ἐὰν τὸ Διάταγμα ἐκεῖνο δὲν προῆγε τὴν βελ-

τίωσιν τοῦ παρ' ἡμῖν κατωτέρου κλήρου, τὸ νέον διάταγμα τῆς 10ης Ἰουνίου τοῦ 1901 δὲν εἶνε βεβαίως τὸ δυνάμενον νὰ ἐκτελεσθῇ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τοὺς εὐσεβεῖς πόθους τῶν δικαιουμένων νὰ ἴδωσι διακονοῦντα εἰς αὐτὴν κλήρον συντηρούμενον ἀξιοπρεπῶς καὶ ἐπιτελοῦντα ἀξίως τὰ καθήκοντα τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ. Ἐν ἄρθρῳ ἡμῶν, δημοσιευθέντι ἐν τῷ ἀρ. 153 τῆς «Ἀναπλάσεως», ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30 Νοεμβρίου τοῦ 1900, ὑπεδείξαμεν τὴν καθ' ἡμᾶς μόνην καὶ πραγματικωτέραν λύσιν τοῦ περὶ τοῦ κατωτέρου ἡμῶν κλήρου ζητήματος, πρὸς βαθμιαίαν ἐκλείψιν τῶν ὑπερπεριθώρων καὶ τῶν ἀπαιδεύτων. Ἰδοὺ τί προτείνομεν ἐν τῷ ἄρθρῳ ἡμῶν τοῦ μετὰ τοῦτον φύλλου «Καθ' ἡμᾶς χρειάζεται ἄλλο μέτρον. Ποῖον; Δι' ἐνὸς νόμου νὰ ἀπαγορευθῇ ἐπὶ ὁρισμένην ἐτη πᾶσα χειροτονία, ἐκτὸς μόνον ἂν πρόβῃται περὶ χειροτονίας τελειοποιήτου τῆς Ῥιζαρίου Σχολῆς, ἢ προλήτου τῆς Θεολογικῆς ἡμῶν Σχολῆς, ἢ ἄλλης ἐκ τῶν δημοδύον Θεολογικῶν σχολῶν. Διὰ τοῦ αὐτοῦ δὲ νόμου αἱ νεοφύτοι θέσταις ἱερέων εἰς χωρία ἢ πόλεις νὰ πληροῦνται διὰ μεταθέσεως ἄλλων ἱερέων ἐκ χωρίων ἢ πόλεων, εἰς τὰς οποίας περισσεύουσιν τοιοῦτοι, ἐφόσον δὲν πρόβῃται νὰ πληρωθῶσι διὰ νεοχειροτονητῶν κληρικῶν τῶν ἀνωτέρου προσόντων». Κατωτέρω δὲ ἐλέγξομεν ἐπεξηγηματικῶς, ὅτι αἱ διὰ μεταθέσεως πληρώσεις νενομήνων ἱερατικῶν θέσεων ἐπρεπε νὰ διενεργῶνται δι' ὑπερπεριθώρων ἱερέων ἄλλων ἐνορίων τῆς αὐτῆς πόλεως, ἢ ἐν ἐλλείψει, ἐξ ἄλλης πόλεως, ἢ χωρίου τῆς αὐτῆς ἐπισκοπῆς· ἐν ἐλλείψει δὲ πάλιν, δι' ὑπερπεριθώρων τῆς ἐγγυτέρας ἐπισκοπῆς. Προβλέποντες δὲ τὰς ἀντιρροήσεις, τὰς δυναμείας νὰ ἐπεγερωθῶσι κατὰ τῆς παραδοχῆς τοιοῦτου μέτρου, προέβημεν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ εἰς ἀνακίνησιν αὐτῶν.

Δυστυχῶς εἰς τὴν πρῶτασιν ἡμῶν ταύτην δὲν ἀπεδόθη ἡ δέουσα προσοχή. Συνέβη μάλιστα καὶ ἀλλοδατῶν τι. Ἡ πρότασις μας ἐκρίθη ἀτυχῶς ἢ ἀνεφάρμοστος καὶ ὑπὸ κληρικῶν φίλων καὶ πονούντων τὴν Ἐκκλησίαν, οἵτινες ἐνόμισαν, ὅτι πρὸ παντὸς ἔπρεπε νὰ ὑπολογισθῶσιν αἱ ὀγκυρότητες τῶν μετοικεσιῶν τῶν μετατιθεμένων ἱερέων καὶ αἱ ἐντεῦθεν πιθαναὶ βιοτικά εἰς αὐτοὺς δυσκολίαι, ὡς νὰ μὴ ἀξίξῃ μία Ἐκκλησία καὶ τινος θυσίας ἐν μέρους τῶν λειτουργῶν τῆς, καὶ ὡς νὰ μὴ διενεργῶνται καὶ τώρα μεταθέσεις ἔχουσιν μόνον σκοπὸν τὴν ἀνεσίαν τινων διὰ τῆς στενοχωρίας ἐτέρων.

Καὶ ἐν τούτοις, ἀνὴρ, οὗ τὸ κύρος ὑπέροχον καὶ ἀναμφισβήτητον, καὶ σοφώτατη ἡ πείρα, ὁ κ. Σκαλτσούνης, παρεμφερές τι προέτεινεν εἰς σχεδίασμά του περὶ ἐνοριακοῦ κλήρου ἐκπονήθην ὑπὲρ τοῦ τόπου, εἰς ὃν προσφέρει ἤδη τὰς πολυτιμωτάτας ὑπηρεσίας του. «Μέχρι τῆς κυρώσεως», λέγει, τοῦ περὶ χειροτονίας Νόμου τοῦ ἐνοριακοῦ Κλήρου ἀπαγορεύεται πᾶσα χειροτονία διακόνου ἢ ἱερέως. Ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκη καὶ ἐξ ἐλλείψεως ἐφημερίου ἐν τινι ἐνορίᾳ ὑποδεικνυμένης ὑπὸ τοῦ Δημάρχου τῆς περιφέρειας ταύτης, καὶ μετὰ τὴν ἐξέλεξιν τοῦ ἀρμοδίου Νομάρχου καὶ τὴν

βεβαίωσιν τοῦ Ἀρχιερέως ἢ τοῦ ἑλλειψῆς δὲν δύναται νὰ πληρωθῇ διὰ τῆς προκλήσεως ἱερέως ἐξ ἄλλης ἐπαρχίας, προχειρίζεται ἱερεὺς καὶ πρὸ τῆς κυρώσεως τοῦ περὶ χειροτονίας ἐκδοθησομένου Νόμου. Δημάρχῳ φευδᾶς πιστοποιῶν τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην παύεται.

Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν, ἀντὶ παντὸς παρομοίου μέτρου, ἐρέθη προσφορώτερον τὸ νὰ ἐξακολουθήσῃ διὰ πλείονος καὶ πλατυτέρων δυνάμεως ἢ ἐσπρῇ νέων ἀφθόνιον καὶ πρυτχύντων στοιχείων εἰς τοὺς κληρικούς κύκλους, ἐπιτεταμένους ἐν αὐτοῖς τῆς πενίας, τῆς ἀπαιδεύσεως καὶ τῆς ἄλλης παιδείας ἀβλιότητος καὶ ταῦτα, εἰς ἐπαρκὴ κατὰ τὴν ἐποικίαν δλοι οἱ ἄλλοι λαοὶ ἐμερμηνύσαν καὶ τοῦ κλήρου των, ἡμεῖς δὲ ἀναγνωρίζομεν ἐν τοῖς λόγοις, ὅτι ἂν ἐν ἐφημεριακοῦ κλήρου, ἀξίως τῆς ἀποστολῆς του, εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπιτελεσθῶν τὴν ἀνάγκην ἔχει μόνον τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ καὶ τοῦ λαοῦ μας.

Νομίζομεν, ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἡμῶν καὶ αὐτοὶ ὁ κατὰ μέρος κληρὸς, τοῦ οποῖου ἐπιτελεῖται ἀπορήτως τὸ γόητρον καὶ ἡ οικονομικὴ θέσις, καὶ πάντες οἱ περιστάσεις στοργὴν τινα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ὁφίλουσι νὰ μεριμνήσωσι σπουδαιότερον περὶ τῆς πληγῆς τῆς ὑπερπεριθώρων καὶ ἀπαιδεύτων ἱερέων, διότι τὸ κακὸν ἄρκατὶ πρόβῃ, ὥστε ἡ περὶ αὐτοῦ ἐπιπολαιότης καὶ ἀδιαφορία νὰ ἀποτελεσθῇ τὸ πᾶν ἀσύνγνωστον παράπτωμα κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους.

ΑΙ ΑΡΧΑΙ

ἦτοι

ΑΙ ΚΥΡΙΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΙ

ΕΝ Τῷ ΚΑΝΟΝΙΚῶΝ ΔΙΚΑΙΩΝ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ

(Συνέχεια τῶν ἐν ἀρ. 187)

Γ. Σχέσις τοῦ βαθμοῦ τῆς ἱερωσύνης πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ διοικητικοῦ ἀξιώματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 56. Τὸ καθόλου πνεῦμα, ὅπερ διέκει δι' ἄλλης τι νομοθεσίας τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ σὺμπαντας τῆς Θεομότης αὐτῆς διαπνέει, εἶναι ἡ ὡς δυνατόν στενοτέρη σχέσις τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἱερατικοῦ πρὸς τὸ διοικητικὸν ἐν αὐτῇ ἀξίωμα. Διερχόμενοι μετὰ προσοχῆς τοὺς κανόνες τῶν Ἀποστόλων, τῶν Συνόδων καὶ τῶν Πατέρων, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ διηγετικὴ πόθος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι, ὅπως σὺμπασα ἡ μέριμνα τῆς ἐαυτῆς συντηρήσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως συνδέσθῃ πάντοτε μετὰ τῆς ἱερωσύνης, ἥτις τοῦ κλήρου, τὰ δὲ λοιπὰ αὐτῆς μέλη συντελεῖσιν εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ἐκδόσιν ταύτης μᾶλλον ἐξωθεν, τοῦτέστι διὰ τῶν ἰδίων μέσων, ἢ ἐσωθεν, ἀναμειγνυόμενα καὶ προσοικειωμένα καθήκοντα ἱερατικά. Ὡς κανὼν τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ' οἰκουμένης Συνόδου λέγει αὐτοτελῶς:

τάδε: «ἐπειδὴ ἐντισιν ἐκκλησίαις, ὡς περιγυρήμεναι, λίγα οἰκονόμων οἱ ἐπίσκοποι τὰ ἐκκλησιαστικὰ χειρίζουσι πράγματα, εἶδοε πᾶσαν ἐκκλησίαν, ἐπίσκοπον ἔχουσαν, καὶ οἰκονόμον ἔχειν ἐκ τοῦ ἰδίου κλήρου, οἰκονομούντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ κατὰ γνώμην τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου· ὥστε μὴ ἁμάρτυρον εἶναι τὴν οἰκονομίαν τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐκ τούτου σκοπεῖσθαι τὰ αὐτῆς πράγματα καὶ λοιδορίαν τῇ ἱερωσύνῃ προστερεῖσθαι· εἰ δὲ μὴ τοῦτο ποιήσῃ, ὑποκείσθαι αὐτὸν τοῖς θεοῖς κανόνι». Ὁ Βαλθαμῶν, ἐρμηνεύων τὸν παρόντα κανόνα, λέγει: «ὡς ἔπεται πρὸς τοῦ παρόντος κανόνος οἱ πλείους τῶν ἐπισκόπων λαϊκῶς ἐποιοῦν οἰκονόμους. Τούτο οὖν οἱ θεοὶ Πατέρες διαβούλευσαι, παρακινεῖσθαι διὰ κληρικῶν οἰκονομεῖσθαι τὰ ἐκκλησιαστικὰ κατὰ γνώμην τοῦ ἐπισκόπου· ἐν τῇ καταδίκῃ τοῦ εἶναι τὰς ἐισόδους τῆς ἐκκλησίας καὶ μὴ σκοπεῖσθαι καὶ τὸν ἐπίσκοπον ἀδιάβλητον συντηρεῖσθαι· τὸν δὲ μὴ ποιούντα οὕτως ἀρχιερεῖς ὑποκείσθαι τοῖς κανόνι παρακινεῖσθαι». Ὁ δὲ Ζωνάρης ἐπάγεται τὴν ἐξῆς γνώμην περὶ τοῦ κανόνος: «τὴν μὲν ἐξουσίαν τῆς διοικήσεως τῶν ἐπισκοπῆς ἐκάστης πραγμάτων οἱ κανόνες τοῖς ἐπισκόποις ἀνατίθεισιν· οὐ βούλονται δὲ καθ' ἑαυτοὺς ταῦτα διακεῖν, μὴ τινος ἔχοντος εἰδῆσθαι· οὐδὲ οἰκίοντις τινός, συγγενεῖς τυχόν, ἢ ἰδίους θεράποντας προϊστάμενους οἰκονόμους, ἀλλ' ἐκ τοῦ κλήρου τῆς ἐπισκοπῆς τὸν οἰκονόμον προβάλλεσθαι παρὰ τοῦ ἐπισκόπου· ὥστε, κειμένου τὰ τῆς Ἐκκλησίας διοικούντος κατὰ γνώμην τοῦ ἐπισκόπου, ὅλον εἶναι ὅπῃ προχωροῖεν καὶ διακινῶνται τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα καὶ μὴ ὁπόσοιαν κατὰ τοῦ ἐπισκόπου φύσθαι ὡς κακῶς ἀναλίσκοντος τὰ τῆς ἐκκλησίας». (1) Τὸν αὐτὸν νοῦν βλέπομεν ἐπικρατοῦντα καὶ ἐν τῷ κανόνι τῆς Ζ' οἰκουμένης Συνόδου, ἐνθα ὁ Παλαμῶν παρατηρεῖ λέγων: «ἐπισκόπου δὲ τινος αἰτιαθέντος ὅτι τὰ τῆς ἐπισκοπῆς φρονήμει διὰ λαϊκῶν, εἰπόν τινες, ὡς ἐπεὶ ὁ παρὼν κανὼν, ὁ κολάζων τοὺς ἀρχιερεῖς, τοὺς μὴ προχειρίζοντας οἰκονόμους οὐ λέγει κληρικούς· εἶναι τοὺς ὁφείλοντας γίνεσθαι οἰκονόμους, ἐκδοσίμους καὶ λαϊκοὺς τὰ τῶν ἐκκλησιῶν οἰκονομήσουσι. Ἐμοὶ δ' οὐ δοκεῖ τοῦτο· ὅτι τε οἱ ἐν Χαλκηδόνι Πατέρες διὰ κληρικῶν οἰκονομεῖσθαι τὰ τῶν Ἐκκλησιῶν διορίσαντο καὶ ὅτι ὁ παρὼν κανὼν, δι' ὃν εἶπε, τὸ αὐτὸ φυλάττεσθαι καὶ εἰς τὰ μοναστήρια, παρεδήλωσεν ὅπερ καὶ ἡ ἐν Χαλκηδόνι ἐθέτισε Σύνοδος· οἰκονομεῖν γὰρ τὰ τῶν μοναστηρίων οὐκ εἴπη τις λαϊκός, κἂν λιποφρονῇ». (2) Ὡς τε δὲ οἱ κανόνες περὶ τῶν οἰκονομικῶν τῆς ἐκκλησίας πραγμάτων ἐπιτάσσουσιν, αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τῶν δικαστικῶν αὐτῆς σαφῶς διορίζουσιν: «Ἐν τῇ κληρικῇ πρὸς κληρικὸν πρᾶγμα ἔχει, μὴ ἐγκαταλημμένον τὸν οἰκονόμον ἐπίσκοπον καὶ ἐπὶ κοινὰ δικαστήρια (μὴ) κατατρέχεται, ἀλλὰ πρότερον τὴν ὑπόθεσιν γυμναζέτω παρὰ τῷ ἰδίῳ ἐπισκόπῳ, ἢ γοῦν γνώμῃ αὐτοῦ τοῦ ἐπισκόπου, παρ' οἷς ἂν

(1) Συντάγμα. κανόνων Τόμ. Β'. σελ. 277--278.

(2) Συντάγμα. καν. Τόμ. Β'. σελ. 592.

ἀμφότερα τὰ μέρη βούλονται τὰ τῆς δικῆς συγκριτεῖσθαι· εἰ δὲ τις παρὰ ταῦτα ποιήσῃ κανονικός ἐκτελεσθῇ ὑποκείσθω. Εἰ δὲ κληρικὸς πρᾶγμα ἔχει πρὸς τὸν ἴδιον ἢ καὶ πρὸς ἕτερον ἐπίσκοπον, παρὰ τῇ συνόδῳ τῆς ἐπαρχίας δικάζεσθω. Εἰ δὲ πρὸς τὸν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας μητροπολίτην ἐπίσκοπον ἢ κληρικὸν ἀμφισβητήσῃ, καταλαμβάνετω τὴν ἐπαρχίαν τῆς διοικήσεως ἢ τὴν τῆς βασιλευσῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐνορίαν καὶ ἐπ' αὐτῇ δικάζεσθω». (3) Ὁ Ζωνάρης ἐρμηνεύων τὸν 17. κανόνα τῆς αὐτῆς Συνόδου, (4) ὅστις ὡσαύτως περὶ δικαστικῶν πραγμάτων πραγματεύεται, λέγει: «Κρεῖσσον δ' ἂν εἴη τοὺς μητροπολίτας τῶν ἐπαρχιῶν ἐξάρχοντες λέγεσθαι, ὡς ὁ ῥηθεὶς κανὼν τῆς ἐν Σαρδικᾷ Συνόδου τοῦτους ὡνόμασεν. Ὡς τε τοιαύτην εἶναι τοῦτον κανόνα τούτου τὴν ἐννοίαν, διαρροῦσαν δηλαδὴ τὰ δικαστήρια καὶ ὅτε μὲν ἐπίσκοπος κατὰ συνεισηκούσαν ἐνάγει ἢ κληρικὸς κατὰ ἐπίσκοπον, τότε τὸν μητροπολίτην καθίζειν δικαστὴν, ἂν καὶ ἐξάρχον τῆς διοικήσεως ὀνομάζῃ· ὅτε δ' ἐπίσκοπος κατὰ μητροπολίτην αὐτοῦ δίκην ἔχει, τότε, τῷ Κωνσταντινουπόλεως ἐπιτρέπειν τὸ δικαστήριον. Οὐ πάντων δὲ τῶν μητροπολιτῶν πάντως ὁ Κωνσταντινουπόλεως καθιέται δικαστής, ἀλλὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ». Νομίζομεν, ὅτι ἡ ἐρμηνεία τοῦ Ζωνάρη, λέγοντος ὅτι ἐξάρχος τῆς διοικήσεως εἶναι ὁ μητροπολίτης τῆς ἐπαρχίας, ἀστοχεῖ τοῦ ὀρθοῦ, καὶ ὅτι ὁ ἀνω θ' κανὼν καὶ ὁ ἐπόμενος 17., ἐξάρχον τῆς διοικήσεως λέγοντες, ἐνοοῦσι τὸν Κωνσταντινουπόλεως θρόνον, τοῦ συνδέσμου ἢ ὄντος ἐπεξηγηματικοῦ, οὐχὶ δὲ διαχειριστικοῦ· ἄλλως πῶς ὁ μητροπολίτης τῆς ἐπαρχίας ἡδύνατο νὰ δικάσῃ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ ὅντα ἐπίσκοπον κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ κανόνος (17.); ὅπερ καὶ ὁ ἐρμηνευτὴς οὗτος, ἐπιλανθάνομενος τῆς ἀνω ἐρμηνείας, δὲν ἀποδέχεται, λέγων κατωτέρω: ὅτε δὲ ἐπίσκοπος κατὰ μητροπολίτην αὐτοῦ δίκην ἔχει, τότε τῷ Κωνσταντινουπόλεως ἐπιτρέπειν τὸ δικαστήριον».

Εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι δὲν συμπίπτουσι πάντοτε οἱ βαθμοὶ τῆς ἱερωσύνης πρὸς τοὺς τῶν ἀξιωματῶν τῆς διοικήσεως, καὶ ὅτι πολλάκις ἀπαντῶσι κληρικοὶ κατώτεροι, περιβεβλημένοι ὑψηλὰ διοικητικὰ ἀξιώματα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐν παραδείγματι διάκονοι περιβάλλονται τὸ διοικητικὸν ἀξίωμα τοῦ μεγάλου οἰκονόμου ἢ τοῦ μεγάλου χαρτοφύλακος καὶ τοῦ πρωτεπιδίκου, ἦτοι τοῦ πρώτου τῆς Ἐκκλησίας συνηγόρου, ὡς ἂν ἐλεγέ τις σήμερον τοῦ πρώτου τῆς Πολιτείας οικονομικοῦ, δικαστικοῦ καὶ νομικοῦ ἐπιμελητοῦ (5). Εἶνε δὲ ἐπίσης ἀληθές ὅτι ἡ σχέσις αὕτη τῆς ἱερωσύνης καὶ τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας καθορτάται αὐστηρότερα ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἢ ἐν τοῖς μετέπειτα· αἰτίον δὲ τούτου φαίνεται ὅτι ὑπᾶρχεν ἡ

(3) καν. 17. τῆς Δ' οἰκουμένης Συνόδου, Συντάγμα. καν. Τόμ. Β'. σελ. 237.

(4) Συντάγμα. καν. Τόμ. Β'. σελ. 260, ἀρ. 17. καὶ Τόμ. Β'. σελ. 237.

(5) Συντάγμα. καν. Τόμ. Γ'. σ. 150, 587. Τόμ. Δ'. σ. 530 κ. ε. Τόμ. Ε'. σ. 409 κλ.

αυξηθεῖσα πολυειδής φροντίς καὶ ἡ πολλαπλὴ ἐργασία ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἡ μὴ ἐπάρκεια τοῦ ἱερατείου. Ἀλλ' ὅμως, καθόλου τοῦ πράγματος ἐξεταζομένου, ἡ μνημονευθεῖσα στενὴ σχέσης τῶν δύο διαφορῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς καθαρῶς πνευματικῆς, ἥτις τῆς μυστηριώδους, καὶ τῆς πρακτικῆς, ὡς εἶπεν, καὶ ὁλικῆς, ἐκδηλοῦται πάντοτε καὶ πανταχοῦ τῶν οἰκείων κανόνων, εἰ καὶ αὕτη συμπίπτει πολλάκις ἐν μέτρῳ καὶ βαθμῷ οὐχὶ ἀναλόγῳ καὶ ἰσοστάθμῳ.

§ 57. Ἡ τάσις δὲ αὕτη τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἔνωσιν πάντων τῶν λειτουργῶν αὐτῆς, ἱερέων, διδασκάλων καὶ κυβερνητῶν διὰ τοῦ δεσμοῦ τῆς χειροτονίας, δὲν προέρχεται βεβαίως ἐκ σκοποῦ ἰδιοτελοῦς καὶ ἀποκλειστικοῦ καὶ πρὸς ζημίαν τῶν μελῶν αὐτῆς τῶν λαϊκῶν, οὐδὲ ἐκ φρονήματος φιλαρχίας καὶ βουλῆς μοναρχικῆς, ὅπως ὑπάρχει Κράτος ἐν Κράτει, ὡς συνήθως λέγεται περὶ τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας· διότι τοιαύτη γνώμη οὐδέποτε ἐπεκράτησεν ἐν αὐτῇ, ὡς μαρτυρεῖ ἡ βλῆ αὐτῆς ἱστορία, ἐξαιρουμένων καιρικῶν τιμῶν περιστάσεων, τοῦναντίον τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀνέκαθεν ὑπῆρξεν ἡ ἐλευθέρα Ἐκκλησία ἐν ἐλευθέρᾳ Πολιτείᾳ κατὰ τὸ ἔξισμα τοῦ Θεοῦ αὐτῆς Θεμελιωτοῦ, εἰπόντος: « Ἀπόδοτε τοίνυν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ » (1). Ὁ οὐσιώδης καὶ κύριος λόγος τοῦ τοιούτου πόθου καὶ τῆς τοιαύτης πρὸς σύνδεσιν τάσεως διὰ τῆς χειροτονίας τῶν διοικητικῶν λειτουργῶν αὐτῆς ἐγκλείεται βαθύτερον, ἐν τῇ ἀσφαλεῖ καὶ ἀσείστῃ αὐτῆς θεμελιώσει (2) καὶ ἐν τῇ ἀρρήκτῳ μετὰ ταύτης συνδέσμῳ τῶν ὁρισμένων εἰς τὴν διακονίαν καὶ τὴν φύλαξιν αὐτῆς προμάχων, οἵτινες καὶ τὴν δύναμιν τὴν ὑπερρυὰ τοῦτο ἔνεκα παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς ἔλαβον (3).

(Ἀκολουθεῖ)

Δημ. Ζωμπολίδης.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΔΕΛΦΩΝ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

κατὰ μετάφρασιν τοῦΣ Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας
Κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΠΟΛΥΤΑΓΡΟΥ

Καθήκοντα τῶν τέκνων πρὸς ἄλληλα. — Δεσμοὶ φυσικοὶ, τοὺς ἰσχυροὺς δημιουργεῖ μετὰ αὐτῶν ἡ κοινότης τῆς καταγωγῆς καὶ τῆς διαπαιδαγωγήσεως. — Φυσικὰ αἰσθήματα, ἅπερ εἶνε ἡ συνείδησις αὐτῶν. — Ἀμοιβαῖα καθήκοντα τῶν ὑπῆργων καὶ θηλείων ἀδελφῶν. — Καθήκοντα τῶν μεγαλειτέρων ἀδελφῶν πρὸς τοὺς μικροτέρους. — Ἀγάπη καὶ ἀλληλεγγύη τῆς οἰκογενείας.

Ὅπως δώσωμεν πέρας εἰς τὴν οἰκογενειακὴν ἡθικὴν, ὑπολείπεται νὰ πραγματευθῶμεν περὶ τελευταίου τινὸς ζητήματος, δηλ. περὶ τῶν καθήκοντων, τὰ ὅποια τὰ τέ-

(1) Λουκ. κ. 25. Ματθ. κβ'. 21. Πρὸς Ῥωμ. ιγ'. 7.

(2) Ματθ. ιγ'. 18.

(3) Ἰωάνν. κ'. 28. Ματθ. ιγ'. 18.

κνα, ἐν οἷαδήποτε ηλικίᾳ καὶ ἀν εὐρίσκονται, ὀφείλουσι ἐκπληρῶσαι τὰ μὲν πρὸς τὰ δέ.

Ἐν πρώτοις ὀφείλομεν νὰ ἀποκρούσωμεν τὴν δοξασίαν καὶ τὴν ἐκείνοι, οἵτινες φέρουσιν ἐν ταῖς φλεβίαις αὐτῶν τὸ αὐτὸ αἷμα, οἵτινες ἐτράφησαν καὶ ἠρέξαντο ἐν αὐτοῖς οἷον τῆς αὐτῆς ἐστίας, οἵτινες μετέσχον τῶν αὐτῶν χαρῶν καὶ τῶν αὐτῶν λυπῶν, οἵτινες διεπλάσθησαν διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς καὶ ὑπετάγησαν εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα, τῷ ὁποίῳ ἡ ψυχὴ, ὡς καὶ τὸ σῶμα, ἐσχηματίσθη, οἰοῦν, διὰ τῆς αὐτῆς οὐσίας, δὲν συνδέονται ὁμοῦ πρὸς ἄλληλους δι' ὑποχρεώσεων στενωτέρων ἀπὸ τὰς συνδεύσας τὸ λοιπὸν τῶν ἀνθρώπων. Τοιαύτη τις γνώμη, ἐὰν ὁ νοῦς ἡδύναι νὰ ἀποδεχθῇ αὐτὴν ἐπὶ μίαν μόνον στιγμὴν, θὰ ἐξήγειρεν ἐν πρώτοις ἐναντίον αὐτῆς τὰ φυσικώτατα καὶ ἐνεργητικώτατα αἰσθήματα τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας: ἢ τὴν κοινὴν τῆς καταγωγῆς καὶ τῆς ἀνατροφῆς, ἢ πληρεστάτη κοινότης τῆς ὑπάρξεως, διαρκούσα ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἀναπτύσσει ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀμοιβαίαν φυσικὴν τινα τρυφερότητα, ἀμοιβαίαν ἀφοσίωσιν, ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην, ἣ τις συντελεῖ εἰς τὸ νὰ εὐρίσκωμεν ἑμᾶς αὐτοὺς εἰς ἐκείνους, μετ' ὧν συνήμεθα δι' ὧν τῶν δεσμῶν τούτων, καὶ εἰς τὸ νὰ θαυμάζωμεν εἰς αὐτοὺς, ὡς οὗτοι δύνανται νὰ θαυμάζωμεν εἰς ἑμᾶς. Διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἀληθινὸν φιλονεικούμενον ἀδελφόν, διότι δ' ἀδελφός, ὡς πολλοὶ ὀρθῶς εἶπον τοῦτο, εἶνε φίλος δούλης ὑπὸ τῆς φύσεως. Διὰ τοῦτο ἐπίσης ἡ ἀνθρωπίνη ἀδελφότης εἶνε ἡ ἐκφρασις τοῦ ὁψίστου βαθμοῦ τῆς ἐνότητος καὶ τῆς εὐνοίας, ἡ ὁποία δύναται νὰ ὑπάρχῃ μετὰ τῶν ἀνθρώπων.

Ἀλλὰ πῶς ἡ ἀδελφότης, ἥτις δὲν εἶνε ἡ ἡ ἀγάπη ὑπὸ ἕτερον ὄνομα, θὰ ἡδύναιτο νὰ ἐπεκταθῇ βαθμὴδὲν εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους, ἐὰν δὲν ἤρχιζε νὰ βασιλεύῃ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ; Πῶς ἡ οἰκογένεια αὕτη θὰ ἡδύναιτο νὰ ὑπάρχῃ ἄνευ αὐτῆς, ἂν αὕτη εἶνε τὸ ἀναγκαῖον ἀποτελεσμα τοῦ ὁργανισμοῦ τῆς καὶ μία τῶν δυνάμεων, αἵτινες συντελοῦσιν ἀποτελεσματικώτατα εἰς τὴν διάρκειαν αὐτῆς; Ὅθεν, εἶνε ἀδύνατον ν' ἀποδεχθῇ τις ὅτι μία ἀρετὴ, ἢ ἡ βασιλεία οὐ μόνον ἡ οἰκογένεια, ἀλλ' ἐν γένει ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία, δύναται νὰ παύσῃ ὁρῶσα καὶ νὰ μείνῃ ἐν αἰσθηματικῇ καταστάσει. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἀληθὴς ἀδελφότης ἢ ἐκείνη, ἥτις ἐκδηλοῦται δι' ἔργων ἢ δι' ἀμοιβαίων θυσιῶν. Οὐδ' ἄρα πᾶς τὸν ἀδελφόν του ὅστις δὲν εἶνε ἕτοιμος εἰς πᾶσαν περίστασιν νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτὸν ἢ νὰ δεχθῇ παρ' αὐτοῦ τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν μερμηδῶν καὶ τῶν στενοχωριῶν του, νὰ τὸν συνδράμῃ διὰ τῶν συμβουλῶν του, τῆς πίστεώς του, τῆς παρουσίας του, τῶν βραχιόνων του, τῆς παρουσίας του, καὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν αὐτὴν ὑποστήριξιν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν θὰ λάβῃ ἀνάγκην αὐτοῦ. Ἡ ἀδελφότης εἶνε ὡς ἡ πίστις: καὶ αὕτη ὡς καὶ ἐκείνη, ἄνευ τῶν ἔργων εἶνε νεκρά. Πῶς, ἄλλως τι ν' ἀρνηθῇ τις νὰ ἐξασκήσῃ ἀρετὴν τῶσον γλυκύαν; οὐδ' ὑπάρχει ἀρετὴ φέρουσα ἀσφαλέστερον μετ' ἑαυτῆς τὴν ἀταμιωθὴν αὐτῆς, ἐὰν ἦτε ἄλλῃθις ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη καρδιά ἔχει ἀνάγκην ἀγάπης, καὶ ἐὰν πᾶσις ἀγάπης, ἢ δύνα-

μεθα νὰ αἰσθανθῶμεν, ἡ διαρκεστέρη καὶ ἡ ζωηροτέρα ἦνε ἐκείνη, ἥτις ἐγεννήθη καὶ πύξθη μετ' ἡμῶν. Ἀλλ' οὐδέποτε τὸ ἀδελφικὸν συναίσθημα ἔχει τὴν δύναμιν καὶ τὴν χάριν, ὅσον ἐν ταῖς σχέσεσιν, ἃς ἰδρύει μετὰ τὸν ἀδελφόν καὶ ἀδελφῆς. Φαίνεται ὅτι μόνον ἐν τῷ οὐρανῷ δύναται τις νὰ εὐρὴ παρομοίαν σχίσιν, τρυφερωτέραν τῆς φιλίας, ἀπῆλλαγμένην τῶν θυελλῶν καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τοῦ ἔρωτος.

Ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη δὲν περικλείεται ὁλόκληρος ἐν τῇ ἀμοιβαίότητι ταύτῃ τῆς βοήθειας καὶ τῆς εὐσεβοῦς ἀφοσιώσεως. Αὕτη ὑποχρεοῦται ἐνίοτε, ὅπως ἐκπληρώσῃ πάσας τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς, νὰ ὑφωθῇ εἰς πλήρη τινὰ ἀνταρνησιν καὶ ν' ἀναδεχθῇ διὰ τὴν ἀδελφὴν καθήκοντα μητρὸς καὶ διὰ τὸν ἀδελφὸν καθήκοντα πατρὸς. Τοῦτο συμβαίνει, ὅτε οἱ δύο ἀρχαῖοι τῆς οἰκογενείας ἀπῆλθον τοῦ κόσμου τούτου, καὶ οὐδαὶς τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν αὐτῶν ἔχει τὴν ἰκανότητα ἢ τὴν θέλησιν νὰ τοὺς ἀναπληρώσῃ. Ἐν τῇ δεινῇ ταύτῃ περιστάσει τὰ πρωτότοκα τῶν τέκνων ὀφείλουσι νὰ συνεχίσωσι τὸ ἔνεκα τοῦ θανάτου διακοπὴν ἔργων τῶν γονέων αὐτῶν πρὸς τοὺς νεωτέρους αὐτῶν ἀδελφούς· αὐτὰ, τὰ ὁποῖα συνέλεξαν ἡδὴ τοὺς καρπούς τῆς πατρικῆς προστασίας, ἅτινα ἔλαβον ἡδὴ τὰ πολύτιμα εὐεργετήματα τῆς καλῆς ἀνατροφῆς, ὀφείλουσι νὰ μεταδώσωσιν αὐτὰ εἰς τοὺς ὀρφανοὺς ἀδελφούς των, ὅς θ' ἀνατοῦς ἐστέρησε τῆς πατρικῆς προνοίας. Ἡ πατρὶς κληρονομία μιᾶς οἰκογενείας δὲν ἀποτελεῖται ἀποκλειστικῶς ἐκ τῶν ὁλικῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα αὕτη ἔχει νὰ διαμοιρασθῇ· αὕτη συνίσταται πρὸ πάντων ἐν τῇ κοινότητι τῆς ζωῆς, τῆς σκέψεως, τῶν αἰσθημάτων τῆς ἀγάπης καὶ τῆς τιμῆς, ἥτις εἶνε τὸ ἔργον τῆς οἰκιακῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἥτις ἐκκολουθεῖ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πατρικῶν καθήκοντων. Ὅθεν, ὡς θὰ ἦτο ἀδίκον ἐὰν ἡ εἰς πάντας ἀνήκουσα κληρονομία διεμοιράζετο μετὰ τῶν μόνων, καὶ μάλιστα ἐὰν εἰς μόνον ἐλάμβανεν αὐτὴν, ὡς πρέπει οἱ πρωτότοκοι ἀδελφοί, ἐὰν δὲν θέλωσι νὰ καταστήσωσιν ἑαυτοὺς ἐνόχους σφετερισμοῦ, νὰ συντελέσωσιν ὅπως οἱ νεώτεροι αὐτῶν μετέσχωσιν αὐτῆς, οὕτω θὰ παρέλειπον μίαν τῶν ἱερωτάτων ὑποχρεώσεων τῆς πατρικῆς ἀγάπης, ἐὰν ἐφάρμοζον εἰς αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦτον ἐνὸς οἰκονομολόγου: « Τόσῳ χειρότερον ἐὰν ἦλθον βραδύτερον δὲν ὑπάρχει δι' αὐτοὺς θέσις ἐν τῷ συμποσίῳ τῆς ζωῆς ». Ἐν ἑλλείψει ἀγάπης, τὸ αἰσθημα τῆς τιμῆς μόνον θὰ ἐπάρκει νὰ ἐπιβάλῃ τὸ καθήκον τοῦτο· διότι οὐδαὶς δύναται νὰ μὲνῃ ἀπαθὴς εἰς τὸ ὄνειδος, ὅπερ κηλιδεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ὅθεν, τὸ ὄνομα μιᾶς οἰκογενείας ἐκτίθεται εἰς ἀναποφεύκτους ἠθικὰς κηλίδας, ἐὰν αὕτη ἐπιτρέπῃ ὅπως τινὰ τῶν μελῶν αὐτῆς μένῃσι παρὰ τὸ δέον ἄνευ προστασίας ἐν τῇ διττῇ ἀθεσίᾳ καταστάσει τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἀθλιότητος. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη εἶνε ἐνίοτε ἐν φορτίῳ· ἀλλ' αὕτη ἀποβαίνει συχνά-τάτα προστασία καὶ ἀσφάλεια· αὕτη παρέχει τὴν ἰσχυρὴν καὶ τὴν διάρκειαν εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἐξ ἧς ἀπορρέει ἡ δύναμις τοῦ Κράτους. Εἰς μάτην θὰ ἐδοκιμάζε τις ν' ἀποφύγῃ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην· τὸ λογικόν, παρὰ τὴν θέ-

λησιν ἡμῶν, ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς αὐτὴν, καὶ τὸ λογικὸν δὲν εἶνε ἐνταῦθα ἡ δ' διερμηνεύς τῆς φύσεως.

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΗΣ ΓΚΕΛΤΣΕΡ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΑΣΩΝΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Τὰ κάτωθι ἐκ μεταφράσεως δημοσιευμένα ἀπεσπάρθησαν ἐκ τοῦ περὶ Ἀνατολῆς συγγράμματος τοῦ ἐν Ἰένῃ καθηγητοῦ θεολόγου κ. Γκέλτσερ, διελθόντος καὶ ἐκ Πατρῶν.

« Δυστυχῶς δὲν ἡδυνήθη νὰ γνωρίσῃ τὸν λίαν δραστήριον καὶ γνωστὸν ἐκ τῶν ποιμαντορικῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἐναντίον καθολικῶν καὶ ἐλευθέρων τεκτόνων, ἀρχιεπίσκοπον Ἱερόθεον τῶν Πατρῶν, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐν Πάτραις διαμονὴν μου οὗτος εἶχε μεταβῇ εἰς τὴν χώραν πρὸς ἐπιθεώρησιν Σχολείου τινός. Ὁ Ἱερόθεος εἶνε γνωστός ὡς ἐνεργητικώτατος ἱεράρχης. Τῷ 1898 ἐκήρυξε τὸν πόλεμον ἐναντίον τῶν καθολικῶν Σχολῶν καὶ ἠπέλιξε διὰ τοῦ ἀφορισμοῦ ὅλους τοὺς γονεῖς, οἵτινες ἐπέστειλαν τὰ τέκνα των εἰς τὰς καθολικὰς Σχολὰς. Τὸ παρελθὸν ἔτος μετ' ἱσπικῆς σφοδρότητος ἐπετέθη κατὰ τῶν ἐλευθέρων τεκτόνων. Ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν Νομάρχην Ἀχαΐας, ἥτις πολλὴν ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν, ὑπέδειξε τοὺς κινδύνους τοὺς ἀπειλοῦντας τὰ Σχολεῖα ἐκ τῶν Μασόνων διδασκάλων. Ὁ κ. Σαρρὴς, ἱκανώτατος μαθηματικὸς, καθηγητὴς ἐν τῷ Γυμνασίῳ καὶ συγγρόνως Ἐλεύθερος Τέκτων, μετὰ τινων ἄλλων εὐγενῶν φίλων τοῦ Λαοῦ καὶ ἐν συνεννοήσει μετ' ὧν Ἀρχιεπίσκοπον εἶχον ἰδρύσει μίαν Σχολὴν διὰ τοὺς πτωχοὺς Λούστρους. Εἰς τὴν Σχολὴν οὐδεμίαν χρηματικὴν συνδρομὴν παρέιχεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος. Ὁ Σαρρὴς ἐδίδασκεν ἐν αὐτῇ δωρεάν, ὡδήγει τὰ παιδιὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἡρμήνευσεν αὐτοῖς τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀλλὰ μόλις ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπληροφόρηθη ὅτι εἶνε Μασώνος, ἀπηγόρευσεν εἰς αὐτὸν τὴν διδασκαλίαν τῶν θρησκευτικῶν, καὶ ἀπήγαγε τὴν ἀποχώρησιν του ἐκ τῆς ἐταιρείας τῶν Μασόνων. Διότι ὁ Ἀρχι. Ἱερόθεος ἦτο πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Σχολῆς. Ὁ Σαρρὴς ἠρνήθη νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ ἡ πλειοψηφία ἐτάχθη ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἀλλὰ τότε ἀπεχώρησεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐκ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, καὶ ἔγραψε τὴν μνημονευθεῖσαν σφοδρὰ τὴν ἐπιστολήν, (καὶ τὸ ὄργανον τῶν Πατριαρχείων α' Ἐκκλησίᾳ. Ἀλλ' ὅμως) ἔγραψε δύο σφοδρότατα ἄρθρα ἐναντίον τῶν Μασόνων) ἥτις μέγαν ἀναβρασμὸν ἐξήγειρε μετὰ τοῦ Λαοῦ. Ἡ Κυβέρνησις δεινῶς ἐφοβήθη τὸν ἀπειλητικὸν ἱεράρχην καὶ, ἐνδοῦσα εἰς τὴν πίεσιν αὐτοῦ, μετέθεσε τὸν καθηγητὴν εἰς Ἀθήνας. Τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τούτου, ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἔχει ἰσχυρὸν κόμμα μετὰ τῶν ἀπλοϊκῶν ἀνθρώπων, εἶνε ἐκτάκτως αὐεργητικὸς, διανέμει σχεδὸν πᾶν ὃ, τι κατέχει μετὰ τῶν

πτωχών, και συγχρόνως παρέχει έαυτὸν ὑπόδειγμα ἐξόχου θρησκείας. Διὰ τοῦτο τιμᾶται σχεδὸν ὡς ἅγιος, καὶ γνωστότατον τυγχάνει ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Μέσου αἰῶνος, πόσον ἐπικίνδυνον εἶνε διὰ τοὺς Κυβερνῶντας οἱ ὡς ἅγιοι τιμώμενοι ἱεράρχαι. Δὲν δύνασαι ἄνευ ἔρων νὰ παραδεχθῇ τὰς ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν ἐκπεπομένους κραυγὰς ἐγκυτίου τοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς ἐλλείψεως ἀνεξιθρησκείας. Τοῦτο μόνον ὀφείλω νὰ προσθέσω, ὅτι ἡ Ἐταιρεία τῶν Μασόνων εἶχε λόγον ὑπάρξεως κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ὅτε φιλελεύθεροι κατεδυναστεύοντο εἰς τὰς καθολικὰς χώρας. Σήμερον, ἐν τῷ αἰῶνι τῆς ἀπεριορίστου Δημοκρατίας καὶ Γενικῆς Δημοσιότητος ὁ Τεκτονισμὸς μὲ τὰς πεπαλαιωμένας τελετάς του καὶ τὰ κοινὰ ἔθιμά του εἶνε ἀναχρονισμός. Ἄνδρες δέ, οἵτινες σκουπῶσι νὰ γέινωσιν ἀρχιερεῖς Λαοῦ τείνοντος πρὸς τὴν πρόδον, δὲν πρέπει νὰ ἐπικιντῶσι τὴν σωτηρίαν εἰς θεσμούς, οἵτινες δὲν συμβαδίζουν μετὰ τὴν πρόδον τοῦ αἰῶνος.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΑΛΑΣΕΩΣ,"

ἔκ τοῦ γυλλικοῦ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Κατὰ μετάφρασιν

ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθ. 189)

Σεπτέμβριος 18...

Ἄϊαν πρωτὸ σήμερον ἡ Ἐρριέττα, ἐγὼ καὶ ὁ σύζυγός μου ἐξεκινήσαμεν ἐφ' ἀμάξης διὰ τὴν Μελοῦνην. Ὁ ἰδιοκτήτης τῶν προβάτων μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὸ λειβάδιον, ὅπου εὐρίσκειτο ὁ Δονάτιος, ὁ υἱὸς τῆς Γόθας, καὶ μετ' ὀλίγον τὸν εἶδομεν ὄρθιον ἐν μέσῳ τῶν προβάτων του. Ὁ Δονάτιος οὐδόλως ὁμοιάζει μὲ τοὺς ποιμένες τοῦ Φλοριάν· ἐνδεδυμένος χλαῖναν ποιμενικὴν καὶ φέρων εἰς τὴν κεφαλὴν πλατύγυρον πῖλον, ἵστατο ἀκίνητος, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ποιμενικῆς ράβδου του, ἐνθ' ὁ κύων του, δραστήριος, ἀνήσυχος καὶ προσεκτικός, ἔτρεχεν ἰδίῳ καὶ ἐκεῖ, καὶ ἔδανε τὰ μαλλιά τῶν προβάτων, ἅτινα ἐζήτουν ν' ἀπομακρυνθῶσιν. Ὅταν ἡ ἀμαξία ἐσταμάτησεν, ὁ Δονάτιος ὕψωσε τὴν κεφαλὴν, καὶ εἶδομεν πρόσωπον ἰσχυρὸν καὶ αὐστηρὸν, ἐφ' οὗ τὸ μείδιμα ἐφαίνετο ἀδύνατον· τὸ βλέμμα του εἶχε κατὰ τὸ ἄγριον, καὶ ἐνθ' τὸν παρετήρουν, ἐσκεπτόμεν πῶς ἡ ἐρημία καὶ ἡ ἀπομόνωσις, ἐν τῇ ὁποίᾳ ζῶσι, δίδουσιν εἰς τοὺς ποιμένας τὸ μυστηριώδες καὶ σκοτεινὸν ἐκεῖνο ὕψος, ὅπερ εἰς τὰς ἐξοχὰς μας τοὺς κάμνει ἐπιφύδους καὶ μισητοὺς.

Καλημέρα, βοσκέ, τῷ εἶπον, ὅπως συνάψω συνομιλίαν. — Καλημέρα, κυρία, μοὶ ἀπεκρίθη. — Ὀνομάζεσαι Δονάτιος, δὲν εἶν' ἐτοί; δὲν εἶσαι σὺ ὁ υἱὸς τῆς Γόθας; — Ναί... ἔπειτα;... τί με θέλετε; — Ἠλθόμεν νὰ σὲ πάρωμεν, εἶπεν ἡ Ἐρριέττα, καὶ νὰ σὲ φέρωμεν εἰς

τὴν μητέρα σου, ἥτις εἶνε πολλὴ ἀσθενής, καὶ θέλει νὰ σὲ ἰδῇ.

Ὁ ποιμὴν ἐταράχθη εἰς τοὺς λόγους τούτους, ἀλλὰ δὲν ἀπεκρίθη. — Ὑπάρχει θεοὺς διὰ σὲ εἰς τὴν ἀμαξίαν, εἶπεν ὁ σύζυγός μου, καὶ τὸ παιδίον τοῦτο, ὅπερ ἐστὶ μεζὺ μας, ἐκ τῆς Μελοῦνης ὁ κύριός σου, ὁ δὲ ἀναπληρῶς εἰς τὸ ἔργον σου. — Καλῶς, εἶπε τότε ὁ Δονάτιος, ἔρχομαι· καὶ συσπρίξας τὴν χλαῖναν του, ἐνεχείρισεν τὴν ποιμενικὴν ράβδον εἰς τὸν ἀντικαταστάτην του, ἀπόθησεν ἀποτόμως τὸν κύνα του, ὅστις ἤθελε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, καὶ ἀνέβη εἰς τὴν ἀμαξίαν. Κατ' ἀρχὰς δὲν ὁμίλει, ἀλλ' αἱ νευρικαὶ κινήσεις του καὶ ἡ τεταραγμένη φυσιογνωμία του ἐμαρτύρουν ζωηράν, μυστικὴν συγκίνησιν· τέλος, μετὰ μακρὰν σιωπὴν, ἐστράφη πρὸς ἡμᾶς καὶ εἶπε: «Μὴ νομίζετε καθὼν υἱόν! ἐγκατέλειψα τὴν μητέρα μου, καὶ ἔζησα μακρὰν τῆς μόνης μετὰ τῶν ζώων καὶ διατί, διότι δὲν ἐπεθύμουν νὰ ζῶ διὰ τῶν χόρτων, τῶν βοτάνων καὶ τῶν γοητειῶν, δὲν ἤθελον τὸ ἐμπόριον αὐτὸ τῆς ἀγριότητος, δι' οὗ ἀπατῶσι τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους, καὶ εἰς τὸ ὅποιον ἡ μήτηρ μου ἤθελε νὰ με κάμῃ συνέταρον. Δὲν τρώγω ἐγὼ τὸν ἄρτον τοῦτον! καὶ ὅμως ὁ Θεὸς γνωρίζει, ὅτι τὴν ἀγαπῶ τὴν μητέρα μου!»

Καὶ λέγων τοὺς λόγους τούτους ὁ ἀνὴρ ἔκλεινε, ἐκρυψε τὸ πρόσωπον εἰς τὰς νευρώδεις χεῖράς του, καὶ ἐκλαυσε πικρῶς. Ὅταν δὲ ἐρθάσαμεν, ἡ Ἐρριέττα ἔλαβε τὴν χεῖρά του, τὸν ἔφερεν ἐντός τῆς καλύβης, καὶ εἶπεν εἰς τὴν Γόθαν: «Ἰδοὺ ὁ υἱός σου, ὁ καλὸς μας Κύριος σοὺ τὸν ἐπανάφερε!»

Τότε ὁ ἄγριος ποιμὴν ἐρρίφθη ἐπὶ τῶν γονάτων, πρὸ τῆς κλίνης, καὶ ἐκρυψε τὸ μέτωπον εἰς τὰς σινδόνας, ἡ δὲ Γόθα, βλέψασα τοὺς ἀδυνάτους αὐτῆς βραχίονας πέριξ τοῦ τραχήλου του, εἶπεν: «Ἠλῶς, πτωχό μου παιδί, ἄλλος τέλος, ἀλλ' ἐγὼ φεύγω!»

Τοὺς ἀφῆκαμεν μόνους! εἶτα ἡ μὲν Ἐρριέττα ἔμεινεν εἰς τὴν καλύβην, ὅπως περιθάλψῃ τὴν πάσχουσαν, ἡμεῖς δὲ ἐπιστρέψαμεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Σεπτέμβριος 18...

Ἡ δυστυχὴς Γόθα ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ εἰς τὰς ἀγέλας τοῦ υἱοῦ τῆς· τὸ τέλος τῆς ὑπῆρξεν ἤμερον καὶ ὑποταγμένον εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἰδοὺ λοιπόν, ὅτι ἡ Ἐρριέττα ἔσωσε καὶ ἄλλην μίαν ψυχὴν. Τὸ αὐτὸ ἐσπείρας τῆς ταπεινῆς τῆς κηδείας ὁ Δονάτιος ἦλθεν εἰς τὴν περὶ τοῦτον, φέρων σάκκον μὲ χρήματα, τὸν ὅποιον ἔρριψεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἱερέως λέγων: Τὰ εὗρον ὑπὸ τὴν κλίνην τῆς δυστυχισμένης μητέρας μου... εἶνε χίλις δραχμαί... ὁ καρπὸς τοῦ ἐμπορίου τῆς... σοὺ τὰς δίδω· μεταχειρίσθητι αὐτάς· εἰς τὸ νὰ κάμῃς λειτουργίας ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τῆς, καὶ εἰς ἔργα καλὰ... ὅσον δι' ἐμέ, ἀποστρέφομαι τὸ ἀργύριον τοῦτο.» Καὶ ἀπῆλθε, χωρὶς ν' ἀκούσῃ τὸν ἱερέα, ὅστις προσεπάθει νὰ τὸν πείσῃ νὰ ἀναλάβῃ τὰ χρήματά του.

Ὅλαι αἱ παρακλήσεις, ὅλα τὰ μέσα, τὰ ὅποια μετεχειρίσθημεν, διὰ νὰ τὸν πείσωμεν νὰ μείνῃ εἰς τὸ χωρίον,

ὑπὲρξαν ἀνομιαί· καὶ ὁ Δονάτιος ἐπανήρχισε τὸν πλάνητα ποιμενικὸν βίον του· ὁ δὲ προσπαθήσωμεν ὅμως νὰ τοῦ ἐπιστρέψωμεν τὴν χεῖρα, ὅπερ αἰσθημα ὑπερβολικῆς ἰσως λεπτότητος τὸν ἔκαμε νὰ θυσιάσῃ, ἀποστρέλλοντας αὐτῇ ἐτασίως ἀντικειμένῃ τινα κατὰλληλα διὰ τὸ ἐπ' ἀγχι γελᾶν. Ὅσον ὑπερήφανος καὶ ἄγριος καὶ ἀν' ἡμε, ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ ἀποποιήσῃ τὰ δῶρα τῆς Ἐρριέττας.

Ὁκτώβριος 18...

Καὶ πάλιν αἱ διακοπαὶ ἐτελείωσαν! Ὡ! πῶς τὰ ἔτη παρέρχονται ταχέως, ὅταν τις ἀφήσῃ ὀπίσθεν αὐτοῦ τὸ ἡμῖς τοῦ βίου του! Ὁ Ροδόλφος καὶ ὁ Ἀδόλφος τελειώνουσιν ἐφέτως τὰς γυμνασιακάς σπουδὰς των, εἶνε δὲ καὶ οἱ δύο σχεδὸν ἄνδρες. Ἀναχωροῦμεν ἐκ Στρογγύλης, ἀλλ' ἐγὼ πάντοτε μὲ αἰσθημα βαθύτης μελαγχολίας ἀφίω τὴν ἐπαυλιν ταύτην, τὴν πόσον ἀγαπητὴν, τὸν τόπον τοῦτον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξέρχονται τόσον πολύτιμα δι' ἡμᾶς παραδείγματα.

Καλὴ μου μητέρα, προσεύχου δι' ἐμέ, προσεύχου διὰ τὸν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα μου, προσεύχου, πρὸ πάντων, προσεύχου διὰ τὸν Λεόντιον!

Δεκέμβριος 18...

Διερχόμεθα τὰς ἐσπείρας οἰκογενειακάς, ὅτε μὲν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀλβέρτου, ὅτε δὲ εἰς τὸν ἰδικόν μας. Αἱ ὥραι μᾶς διέρχονται θελκτικώταται εἰς τόσον ἀγαπητὴν συντροφίαν ἐν μέσῳ τῶν τέκνων μας, ὧν τὸ πνεῦμα διαπλάττεται, ὁ χαρακτήρ σχηματίζεται, καὶ τὰ ὅποια προσθέτουν εἰς τὰς θελκτικὰς συναθροίσεις μας τὸ ἄνθος τῆς νεότητος, τὸ ὅποιον δι' ἡμᾶς ἀρχεται μαραινόμενον. Οἱ ποιηταὶ ἔχουσι δίκαιον νὰ λέγωσι μετὰ μακρὰν ἀναμνηστικῶς πείραν τό:

Τῆς ἡμέρας ἡ ζωὴ, ἡ χαρὰ καὶ ἡ καλλονή

Εἶνε μόνο τὴν αὐγὴν.

Μεσημέρι· σ' ἀν' ἔλθῃ, καὶ ἡ νυχτὶς ἡ σκοτεινὴ

Νὰ τὴν, ἔρχεται γοργή...

Καὶ ἐγὼ—αὐτὴ, ἥτις διέρχεται τὴν ζωὴν μου εἰς τοὺς κόλπους τῆς πλέον ἡμέμου εὐτυχίας, αἰσθάνομαι ἐπίσης ὅτι τῆς ἡμέρας ἡ χαρὰ ἐξασθενίζει, ἡ ζωηρότης τοῦ πνεύματος ὥχρειζ, καὶ ὁ βίος θὰ μᾶς ἐφαίνετο ἄχρους πολὺ, ἐὰν δὲν ἐβλέπαμεν τὰ τέκνα μας ἐκεῖ πέριξ τῆς ἐστίας περιβάλλοντα ἡμᾶς διὰ τῆς τρυφερωτέρας στοργῆς τῆς ψυχῆς, συγχρόνως δὲ καὶ διὰ τῶν προσφιλεστέρων ἐλπίδων τοῦ μέλλοντος. Ἡδὴ, μὴ ἐνδιαφερόμενοι πολὺ, ἂν καὶ νέοι, διὰ τὴν ἰδικὴν μας ζωὴν, ζῶμεν μᾶλλον διὰ τὰ τέκνα μας ἢ δι' ἡμᾶς, καὶ ὅμως τὸ αἰσθάνομαι, τὸ γνωρίζω, ἡ στοργὴ αὕτη, ἡ τόσον προσφιλεῖς εἰς τὴν καρδίαν μου καὶ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ πατρός των, ἡ στοργὴ αὕτη, ἡ τόσον βαθεῖα, ἥτις εἶνε ἡ πρώτη μας σκέψις, ὅταν τὴν αὐγὴν ἀνοίγωμεν τοὺς ὀφθαλμούς μας, καὶ ἥτις μᾶς παρακολουθεῖ παντοῦ, καὶ δονεῖται ἐν ἡμῖν εἰς ἑκάστον τῆς καρδίας μας παλμόν, ἡ ἀγάπη αὕτη, ἡ εὐγενεστέρα ὅλων, δὲν θὰ ᾔνε ἢ μόνον ἐν τῇ ζωῇ των· πρὶν παρέλθωσι πολλὰ ἔτη, ἄλλοι δέσμοι θὰ σφύρωσι τὰ τέκνα μας μακρὰν ἡμῶν· θὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πατρικὴν οἰκίαν, ὅπου τόσον ἀγαπήθησαν,

ὅπως πᾶσι τὴν ἰδίαν φιλίαν, ὅπως σχηματίσωσιν ἄλλην, ἰδικὴν τῶν οἰκογένειαν, καὶ τότε δὲν θὰ εἴμεθα ἡμεῖς τὰ πρῶτα ἀντικείμενα τῆς ἀγάπης των· καὶ ἄκουσα τέλη; Ὁ ἀποβῶσιν ἄχρηστα... Ὅταν τὸ ἄδύνατον πτηνὸν μεγαλύνῃ, ἀνοίγει τὰς πτέρυγας του, ἐγκαταλείπει τὴν πατρικὴν φιλίαν, ἐκλέγει τὴν συντροφίαν του, κτίζει τὴν ἰδικὴν του φιλίαν, καὶ λησμονεῖ τὴν μητέρα, ἥτις τὸ ἔθρεψε μὲ τὸ γάλα τῆς, τὸν πατέρα, ὅστις διὰ τοῦ ἰδρώτος τοῦ προσώπου του τὴν ἔφερε τὴν τροφήν, καὶ ὅστις, διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν τοῦ, τὴν ἐβλάβε τὰ ὀρεκτικότερα ἄσπασμά του... λησμονεῖ... ναί, αὐτὸς εἶνε ὁ νόμος τῆς φύσεως! Τὰ ἰδικὰ μας τέκνα δὲν θὰ μᾶς λησμονήσωσι, τὸ γνωρίζω· πλὴν ποτὲ δὲν θὰ μᾶς ἀγαπήσωσιν ὅσον τὰ ἀγαπῶμεν... Λοιπόν, ἀφοῦ ὁ Θεὸς οὕτως ἠθέλησεν, ὑποτάσσομαι εἰς τὸ θέλημά Του, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πικρίᾳ, ἣν ἐνσταλάζουσιν εἰς τὴν καρδίαν μου αἱ σκέψεις αὗται, ὑπάρχει τι τὸ καρτερικόν, τὸ σωτήριον, διότι ἐννοεῖ τις πόσον εἶνε γλυκὴ τὸ ν' ἀγαπᾷ τις μετ' ἐντελούς αὐταπαρνήσεως, ν' ἀγαπᾷ τις διὰ τῆς πλέον ἀπολύτου στοργῆς, διὰ τῆς τελειοτέρας ἀφοσιώσεως, ἄνευ τοῦ παραμικροῦ συμφέροντος, τῆς παραμικρᾶς ἰδιοτελείας, ἐκείνους, οἵτινες μᾶς περιστοιχίζουσι, καὶ οἵτινες θὰ φανῶσι, φεῦ! ἄχρηστοι ἄνευ τύφως συνειδότος... Ἀλλοίμονον! καὶ ἐκεῖνοι θὰ διελθῶσιν ἀφ' ὅπου ἤμεις διήλθομεν, καὶ δὲν ἐννοεῖ τις τοὺς γονεῖς του, δὲν ἐκτιμᾷ καλῶς τὴν μητέρα του, παρὰ μόνον ἀφοῦ καὶ ἐκεῖνος ἀποκτήσῃ τέκνα! Προσφιλέστατα τέκνα μου, τόσον ἀκόμη ἀθῆα καὶ ἀγνοῦντα τὸν κόσμον, δὲν ζητῶ τίποτε ἄλλο ἀπὸ σὰς παρὰ μόνον νὰ εἰσθε φρόνιμα καὶ νὰ γείνητε εὐτυχῇ!

(ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

— Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 20ῆς Ἰουλίου τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Μ. Ἐκκλησίας Σωματίων, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ'. προέτεινε τὴν ἐκπόνησιν κοινῶς Κανονισμοῦ διὰ τε τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὰς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἴκου· μενικὸν θρόνου ἐπαρχίας, καθορίζοντας δὲ σαφῶς τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν Δημογεροντιῶν καὶ τὰ τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν, τὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπιτρόπων καὶ ἐφόρων καὶ τὰ τῆς δικαιοδοσίας καὶ τούτων, καὶ λαμβάνοντας πρόνοιαν διὰ τὰς διαφόρους ἀνάγκας τῶν ἐπαρχιῶν. Ἡ πρότασις αὕτη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐνεκρίθη ὁμοθυμῶς, διὰ δὲ τὴν ἐκπόνησιν τοῦ Κανονισμοῦ ὤρισθη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης, Χίου καὶ Καρυτσᾶς, τῶν συμβούλων κ.κ. Σ. Καζαντζῆ καὶ Ι. Χατζοπούλου, καὶ τῶν διηγηθῶν κ. κ. Κ. Κωνσταντινίδου καὶ Θ. Ἀντωνιάδου.

— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ'. ἀνέθεκεν εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον κ. Σ. Χρηστίδην νὰ σχεδιάσῃ

τρεις καταλλήλους μαρμαρίνους λάβνακας, εντός των οποίων θα τοβώσι τὰ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ ἅγια λείψανα, φυλασσόμενα ἥδη ἐντός ξυλίνων κιβωτίων.

— Ὁ ἐν Σερβίᾳ ὁμογενὴς ἔμπορος κ. Εὐδόγγελος Θωμᾶς προσέφερεν 100 χιλιάδας δραχμῶν ὑπὲρ τῶν σχολείων τῆς ἐν Μακεδονίᾳ γενεθλίου κομποπόλεως τοῦ Ἀλυστράτης. Προσέτι ἐκτίσεν ἐν αὐτῇ δι' ἰδίας δαπάνης του νέαν Ἐκκλησίαν καὶ σχολεῖον.

— Λέγεται ὅτι ἐπίκειται ἡ ἀνασύστασις τοῦ ἄλλοτε ἐν Θεσσαλονίκῃ λειτουργήσαντος Διδασκαλείου.

— Ἐξελέγη ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ ὁ πανοσιολ. ἀρχιεπίσκοπος Σαραντίτης, ἐπίσκοπος δὲ Εἰρηνοπόλεως ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Μητροπόλεως Ἐφέσου κ. Ἀρσένιος Ἀφεντούλης.

— Ὁ ἐκ Πόντου ὁμογενὴς κ. Ε. Ἐμηνίδης ἐδήλωσε πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Πατριάρχην Ἰωακείμ τὸν Γ', ὅτι προσφέρεται νὰ ἀνεγείρῃ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ Νικοπόλει (Καρὰ-Χισάρ Σαραι) Πρακτικὸν Δόκιον, ἐκασφαλίσῃ δὲ κατὰ τὸ ἥμισυ τὰς δαπάνας τῆς συντηρήσεώς του.

— Ἦρχισαν ἐπισκευαὶ καὶ μεταρρυθμίσεις εἰς τὸ κτίριον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ὑπὲρ τοῦ ἔργου τούτου προσέφερεν ὁ ὁμογενὴς κ. Π. Στεφάνου ἐκατὸν λίρας καὶ ἄλλας τόσας ἀνώνυμος κυρία, καὶ ἄλλαι δὲ προσδοκῶνται δωρεαί.

— Διορίσθη ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Ἰωαννίνων, Μηθύμνης, Χίου καὶ Γρεβενῶν, τοῦ διευθυντοῦ καὶ τῶν καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης καὶ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, πρὸς μελέτην τῶν ὑποβληθέντων ὑπομνημάτων περὶ μεταρρυθμίσεων ἀφορώσων εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς κατὰ Χάλκην Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ θέλει ὑποβάλλει εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον δι' ἐκθέσεώς της τὸ πόρισμα τῆς μελέτης αὐτῆς.

— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ' ἐδήλωσεν ὅτι προσφέρει ἐτησίαν εἰσπράδιον δωρεὰν εἰς τὸν ἐν Κων)πόλει Ἐκκλησιαστικὸν Μουσικὸν Σύλλογον, ὅστις συνελθὼν ἐπὶ τούτῳ, ἀνεκήρυξε τὴν Α. Θ. Π. Μέγαν Εὐεργέτην του.

— Ἀπέθανεν ὁ παλαιοκαθολικὸς Ἰωσήφ Αἰγγεν, τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ Θεολογικῇ σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βόννης.

— Ἡ Βιεννὰ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν ἀπέστειλε τὸν καθηγητὴν τοῦ ἐν Βιέννῃ Πανεπιστημίου Kretschmer εἰς Μιτυλήνην καὶ ἄλλας ὁμογενεῖς χώρας ὅπως ἐρευνήσῃ τὰ τῶν ἐπιτοπίων διαλέκτων καὶ συλλέξῃ πᾶν ὅ,τι ἀναφέρεται ἐν γένει εἰς τὸν βίον καὶ τὰ ἔθνη τοῦ λαοῦ.

— Ὁ κ. Ἰωάννης Σκαλτσούνης, ἀναχωρήσας εἰς Τεργέστην καὶ ἐκείθεν εἰς Βιέννην, χάριν τῆς πασχούσης δρασείας του, θὰ ἔλθῃ περὶ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου εἰς Ἀθήνας.

— Αἱ κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ Τράνσβαλ εἰς ἄνδρας ἀπώλειαι καὶ βλάβαι τῶν Ἀγγέλων, ἀνέλθον μέχρι τέλους

Ἰουλίου εἰς 71,383. Αἱ ἀπώλειαι αὐταὶ κατανέμονται ὡς ἑξῆς: Ἐπὶ τῶν πεδίων τῶν μαχῶν ἔπεσον 392 ἀξιωματικοὶ καὶ 4,082 στρατιῶται· ἐκ τραυμάτων ἀπεβίωσαν 187 ἀξιωματικοὶ καὶ 1387 στρατιῶται· ἡ ἀξιωματικοὶ καὶ 93 στρατιῶται ἀπέθανον ἐν αἰχμαλωσίᾳ· 251 ἀξιωματικοὶ καὶ 9,976 στρατιῶται ὑπέκυψαν εἰς νόσους διαφόρους· 12 ἀξιωματικοὶ καὶ 395 ἄνδρες ἔπεσον θύματα τυχαίων δυστυχημάτων· 558 ἄνδρες ἀγνοῦνται ἡ ὁχλῇ 2,270 ἀξιωματικοὶ καὶ 51,228 στρατιῶται ἀπεστάλησαν εἰς τὰς πατρίδας των ὡς ἀχρηστοὶ πλέον.

— Ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων διορίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ πανος. Γέροντος Σκευοφύλακος Εὐθυμίου, τοῦ πανος. Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Θρόνου Γερμανοῦ Βασιλάκη καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Γραφείου πανος. Ἀρχιμανδρίτου κ. Νικοδήμου, ὅπως ἐργασθῇ διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀνορθώσεως τῆς οἰκονομικῆς περισυλλογῆς τοῦ ταμείου τοῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐφήρμοσεν ἥδη πρακτικώτατά τινα μέτρα. Ὅστω ἐπεστράφησαν εἰς διαφόρους πιστωτὰς διάφορα ποσά, δανεισθέντα ὑπ' αὐτῶν μὲ τόκους βαρεῖς, ἐνεκρίθη καὶ ἐφηρμόσθη αὐστηρὰ ἐξέλεγχις εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν προσόδων διαφόρων προσκυνημάτων καὶ ἐνοποιήσις τῶν δανείων, ἐπιδιώκεται δὲ καὶ ἡ γενικὴ τῶν ταμείων συγκέντρωσις καὶ ὁ τακτικὸς καὶ ἀκριβὴς αὐτῶν ἐλεγχος.

— Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος Κωνσταντινουπόλεως ἐνέκρινεν, ἵνα δι' ἰδιαίτερον Πατριαρχικὸν γράμματος διερχομένων αἱ εὐχαὶ καὶ ἡ ἀκρὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εὐαρέσκεια εἰς τὸν διακεκριμένον ἐκ Λέρου ὁμογενὴ κ. Νικόλαον Τσιγαδᾶν, ἀνεγείραντα ἐν τῇ πατρίδι του ἰδίαις δαπάναις δημογεροντεῖον, κοινοτικὸν φαρμακοεῖον, κρήνας, καὶ κατασκευάσαντα ὁδοὺς καὶ διάφορα ἄλλα ἐξωραϊστικά ἔργα.

— Ἐπιβεβαιῶνται ἡ ἀνωτέρω ἀναγραφομένη εἰδήσις περὶ ἀνασυστάσεως τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Διδασκαλείου, καὶ ἀγγέλλεται ὅτι πρὸς τοῦτο πλοῦσις ὁμογενὴς προσήνεγεν 20,000 φράγκων.

— Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου θέλει λειτουργήσῃ ἐν τῇ ἐν Πάτρῳ Ἱερᾷ Μονῇ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἱδρυμένον ἥδη Ἱεροδιδασκαλεῖον. Ὁ Κανονισμὸς αὐτοῦ καὶ τὸ πρόγραμμα ἐνεκρίθησαν ἐσχάτως ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἱερᾶς Συνόδου.

— Περιμένεται ὁ «Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς» τοῦ κ. Μ. Καλαποθάκη νὰ ἐκτελέσῃ τὴν κατὰ τῆς ἐρμηνευτικῆς παραφράσεως τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου δόλωσίν του, ὅπως τῷ δόθῃ διὰ τῶν σιτηλῶν τούτων ἡ προσήκουσα ἀπάντησις.

— Μετὰ πάσης σεμνοπρεπείας καὶ κατανύξεως ἐτελέσθη τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἡ προαγγελθεὶς συνεκκλησιασμὸς τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως», ἱερουργούντος τοῦ Σ. Ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν κ. Ἱεροθέου. Ὁ κ. Μ. Γαλανὸς ἐξεφώνησε τὸν κατάλληλον λόγον περὶ πνευματικῆς τραπέζης καὶ θείας κοινωνίας.

ΔΩΡΕΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ

Ὁ κ. Ἀ.τ. Βαρβαρρόγος προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως» δραχμὰς πενήνκοντα (50).